

حيات

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینکی یاشده کی داڭره

استانبول بوروسى :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده رسلی برشقه
اداره خانمسی داخلده کی داڭره
تلفون : ۳۶۰۷

نومرسی هر برده ۱۰ غروردر .

سنه لکی پوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ه دولار) .

ایونه واغلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزیدر .

هیانه دایما هیانه... دایما راها هرور حیات قاتلم...!

نجه -

۱ نجی جلد

آنقره ، ۶ کانون ثانی ، ۱۹۲۷

صافی : ۶

یکی منه

انقلاب و مجدد لرله دولو بر سنبی راها آرقامزده برادره ، « حیات » یکی بیلی محترم قارئینه تبریک ایدرکن
۱۹۲۷ سنه نیک علم و صنعت دایر سنده مملکت ایچونه فیضلر کتیرمسی نمئی ایدر .

مصاحبه

قوتلی منور زمره نصیل یتیشیر

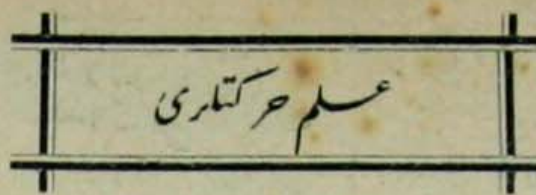
هر اجتماعی انقلاب بر طاقم باغلی قیرار ،
فعالیت و دوشونجه ایچون کنیش بر ساحه یار اتیر ،
بو ساحه ایچنده بوتون امکاملری تحقق ایتدیرمک
یتیشه جک کنج نسللره عائد بروطفه اولور .
تورک بویوک انقلابنک فیض و ثمره سندن مملکتی
تماماً استفاده ایتدیرمکده بو کونکی عرفان
مؤسسه لریمزدن یتیشه جک منور زمره نیک ایشی
اولا جقدر . اونک ایچوندرکه استقبالک منور
زمره سنی اک ایی بر صورتده حاضر لامق بو کونک
چوق مهم بر معارف مسئله سیدر .

تورک انقلابی قارشینده ارتجاع تهلکه سی
یوقدر . بوقادار روحاً دیکشمش بر مملکتک
ماضیه رجوع ایتمه سی ممکن دکدر . اصل
تهلکه یکی یتیشه جک نسلک انقلابک آج دینی
یولده قوتله ، سرعتله یوروپه مه مارنده ، مملکتی
مدنیت ساحه سنده اک یوکسک مرتبه یه چیقارا .
مامه سنده در . بو تهلکه نیک اوکنی آلمق ایچون
منور زمره یتیشدیره جک اولان عرفان مؤسسه .
لریمزک معناً چوق قوتلی اولماسی اقتضا ایدر .

اولمایان ، بر مفکوره اوغرندمه شدید بر
فعالیت قابلیتته مالک بولونمایان منور بر زمره
تورکیه کی هر ساحه ده یکی ابداعلره محاج
بر مملکتده وظیفه سنی یاپاماز . ذاتاً اجتماعی برغایه
معطوف اولمایان تربیه و تلقینک نه قیمتی واردر ؟
شو حالده عرفان مؤسسه لریمز بوتون قوتلری
اجتماعی برغایه اوغرندمه صرف ایدمه بیله جک کنجلر
یتیشدیرمک مجبوردر . بوغایه یی انقلاب چیز مشدر :
تورک ملتیی هر ساحه ده اک یوکسک سویه یه
چیقارمق ؛ غرب مدنیتی ایچنده اک مرفه ،
مادی و معنوی قدرت اعتباریله اک مجهز برحاله
کتیرمک . . . منور زمره نیک بوتون فعالیت
بوملی مفکوره اطرافنده طوپلانمق ایجاب ایدر .
ایشته متفکر و طنشداش یتیشدیره جک اولان
مؤسسه لریمزک تربیه ده استهداف ایلیه جکی غایه . .
فقط بو کافی دکدر . قوتلی بر منور زمره
یتیشمه سی ایچون دونه نظر آتدیرس سیسته منده ده
اساسی بر تبدل لازمدر : بو تبدلک اک مهم
اساسی کنجلرده مشاهده ، اک کنیش معناد ،
تجربه قابلیتیی آرتیرمقدر هر کس اطرافنده کی
اشیایه ، حادثاته باقار . فقط انحق معین علملرله
تجهیز ایدیلن دماغلرده مشاهده قابلیتی حاصل
اولابیلیر . هر هانکی درجه ده اولورسه اولسون
هر نوع تدریسک اک مهم هدفی اشیا و موجوداته ،
حیاتی حادثه لره قارشى مشاهده قابلیتیی آرتیرمق

بوقوتی بالخاصه معلملریمزک انقلاب مفکوره سنی
کنج روحلره تلقین قابلیتنده و تدریس و تربیه
سیسته منده آرامغه مجبورر . انقلاب قیصه بر زمانده
تورک ملتیی اک یوکسک مدنی سویه یه چیقارمق
مفکوره سنی روحلره آشیلامشدر . زمره ده
یوکسک ملی بر فعالیت کورورسه کز همان هپسنک
محركی بو مفکوره در . معلملر بوایده آلک هیجانی
کنجلره قوتله تلقین ایدمه بیلملیدر لر . کنجلر ده
مکتب صیرالرنده تورک ملتینک هیچ بر ساحه ده دیکر
ملتلردن اشاعی موقعده قالماسنه تحمل ایدمه یه جک
وجهله یتیشدیریللی ، اولنره مادی و معنوی قوتلری
بو یوکسک املک حصوله حصر ایتمک هیجانی
آشیلمالیدر .

مشروطیتک ایلک سنه لرنده تربیه مسئله لرله
اشتغال ایدنلر تربیه و تحصیلک هدف و غایه سی کی
اک اساسی مسئله یی بر اقللر ، یا خود تماماً مجرد
بر فکری ، تربیه نیک اک اساسی محوری کی
کوستر مشلدر . بو ذاتلره کوره تربیه چوجو قلرده
و کنجلرده « انسانی ملکه لره متناسباً انکشافه
خدمت ایتمکدر » . . . فقط بوانکشاف نه ایچون ؟
کنجلر تربیه و تحصیل ایله اکتساب ایلیه جکلری
قوتی برغایه اوغرندمه قوللانمق بیلمدکن صورکرا
اونلرک بیلکیلرندن نه فائده حاصل اولابیلیر ؟
بویله بر غایه نیک هیجانی دویمایانلرده شدتلی
فعالیت اولاماز . قوتلی بر حیاته صاحب

توركلر حقنده كي ياكليش تليقلر

غرب عالمك توركلر حقنده نه قدر ياكليش تليقلر بيله ديكني هب بيليرز . دوشانلر مذك وقت بوسون شتله ن منادي و «اصولي» پروباغانداري، بو ياكليش تليقلر دائما تقويه ايددر . بونك ايزلرني، حتي اولدجه جدي مؤلفلر ائزلرنده بيله كورمك ممكندر . فقط بو پروباغاندا ياكز «خارجي» ماهيته قالماز؛ مختلف يوللرله بزم آرامزده صوقولور: حتي، ملي تربيه دن محروم اولان برطاقم فكر و قلم اربابز، بيلمه يرك، او مشوم تاثيراتي محيط مزده نشر و تعميمه چاليشيرلر . بكون كنديلرني بلكه ده «مليتيور» عد ايدن نه قدر آدام واردرك، ملي حرثه و ملي تربيه بيه بىكانه اولدقلى ايچون، او يابانچي تليقلر اسارتى آلتنده ياشيورلر . چونكه بوتليقلر، عمومته «علمي» و «بيطرفانه» برشكله بورونه رك اورته آيديليني ايچون، بونلر قارشى شبيه بيله مك كيمسه نك خاطرينه كلز؛ و هر كس اونلر «علمي» بر حقيقت اولارق قبول اضطرارنده قالير . «ملي اعتماد نفس» ي قيرمق، ملتلك حياتى و مدنى قابليتلىرني هيچه صايق كي مشوم نتيجه لر دوغوران بو ياكليش تليقلر، بوش سوزلرله دكل تماميله «علمي» و «آفاق» دليللرله تصحيح ايتك، علم آداملرني ايچون ملي بروظيفه در . ملتلك تاريخى عموميتله پك ناقص و پك فنا تدقيق ايديلش اولديني ايچون، غرضكارلقدن داها زياده تتبع و احاطه نقصاندىن ايلر كلن بو مضر تليقلر، غريبن كلن حاضر فكرلر قبوله پك مستعد اولان محيط مزده در حال برعكس بولمده در . غريبلر كي كندى دماغه زله دوشونمكه، كندى كوزمزه كورمكه چاليشه جق برده، باشقارلرينك فكرينه دلالق ايتمه يي قولاي كورديكه زدن اولاجق، بو ياكليش تليقلر بزده همان «علمي بر حقيقت» شكلى آيور... ايشته بومقاله مزده، ملتز حقنده علم آداملر طرفندن ايلر سورولن بعض ياكليش تليقلر ماهيتنى كوسترمك ايستورز :

بوكونكي استشرق عالنده، اختيار عالم «نوله كه» قدر حقل بر حرمت مظهر اولش بر استاد پك نادر در . اوزون و فعال حياتده، علم ساحه سنده جوق بوبوك ايزلر براقان بو استادك، هر نه دنسه، دائما تكرر دن ذوق آلديني بر نقطه نظرى وارد: اوكا كوره، سامانلردن صوكرا توركلر اسلام تاريخده تفوق و حا كيتى الله ايمه لر، جهان تاريخى ايچون بر فلاكت اولمدر . «نوله كه» نك بونقطه نظرى و بوكا قارشى سرد ايديله جك تنقيدلر حقنده بوراده تفصيلاته كيريشك امكان سزدر . ياكز قيصه جه شونى سوبله يلم كه، «اسلام - تورك» تاريخك اك بوبوك بر تخصصى اولان «پروفور بارتولد»،

اولمليدر . بويله بر تدريس معلوماتى «حيات»، وقايعه ربط ايديرر، دائما توثيق اولونابيله جك حاله صوقار . انسانلر برطاقم قور و عقيدله صاپلانمقدن قور تارير، دماغه كي فكرلر دائما يكي مشاهده لرله زنكينه شه جك بر حال آير، قورو آدام يرينه دماغى تكامله مساعد بر انسان وجوده كلير .

تنظيم اتدبري مشاهده قابليتى ضروره اوغرايان فقط برطاقم معلوماته صاحب اولان زمردن جوق ضرر كوردك . مملكت بونلر عالم و متفكر نظريه باقش، اك مشكل دقيقه لرده كنديلرينك رايته مراجعت ايله مشدر . حالو كه بونلر حادثه لر مشاهده و اونلر نتيجه لرني ادراك ايله جك قابليتده اولمادقلى ايچون بعضاً ملي حمله لر بيله انكل اولمشردر . بونك سببى و قتيله مكتبلر و مدرسه لرده تعقيب ايديلن تدريس طرزينك نتيجه سى اولارق بونلرده مشاهده قابليت كورلشمه سيدر . بواعتبارله شوويا بومعلوماتك تدريس اوقادار اهميتلى دكلدر . اك يكي، اك مثبت علملر بيله فنا تدريس ايله مشاهده يه قادر اولمايان بر ذهن، يارانا بيلير . آريستواسكى يونانستانده تجربه و مشاهده يه اك زياده اهميت و بره ن بر فيلسوفدى . بويله اولديني حالده اثرلرينك فنا تدريس يوزندن قرون وسطاده اسقولاستيسيزمه اساس اولابيلدى . نسمه نك «حقوق اساسيه»، سنى، پول رووا . بوليونك «اقتصادى»، نى ماخذ اتخاذايدن اويله معلملر واردى كه جوق زمان فنا تدريس يوزندن بر جوق كنجلر ك وقايعى كورمك ملكه سنى ضعفه اوغراتدى . اونك ايچون هر درجه تحصيلده تدريس سيسته منى دكيشديرمك معلوماتى حياته ربط ايله مك لازمدر . كنجلرده مشاهده قابليتى آنجق بو صورتله انكشاف ايلر .

بويوك بر انقلاب يابدق، يارينكى منور زمردنك . ساعيسى ايله مملكت، انقلابك مفكوره سنه ايريشه . جكدر . بوزمردنى يتيشديره جك اولان عرفان مؤسسه لر بيمز انقلاب قارشيسنده اك بوبوك مسئوليتى در عهده ايله مشدر . اونلر وظيفه لرني آنجق كنجلرده اجتماعى غايه يه معطوف شديد فعاليت حرصى اويانديرمقله، مشاهده يه استناد ايدن و حياتى قوتلنديرن وزنكيشديره ن بر علم تايمين ايله مكله ايفا ايله بيليرلر . محمد امين

مختلف ائزلرنده و استانبول دارالفنوننده و برديكى قونقه رانسلرده «نوله كه» نك بو ادعاسنى قطعيته رد و ابطال ايتكمده در . كذلك، آلمانك اك معروف مستشرقلردن «پروفور ماركقو وارت»، اسكى عثمانلى ايمراطورلغنى قوران توركلر «قاي» قبيله سندن اولديني، بوقبيله نك ايله اساساً موغول اولوب صوكرا توركله شديكى ايلر سوردر، بر جوق تاريخى واقعه لر بونكله ايضاحه قالدنده شدى . «قاي» قبيله سيله «قاي» قبيله نك بر بيله قاريش بيله سندن ايلر كلن بو ياكليشنى، مقدمه ايضاح ايدرك «مارقو وارت» نك نه قدر ياكليديني كوستردك؛ اونك قورمق ايسته ديكي فرضيه ده بو صورتله يقبلوب كيتدى .

ينه بوكي ياكليش تليقلردن بر نمونه اولق اوزره، «لوران» اسمنده دكرلى بر فرانسز مورخنك «غربى آسياده بيزانس و سلجوقى توركلر» آدى اثرنى كوستره بيليرز . اسلام منبعلردن زياده خريستيان منبعلرنه مراجعت ايدن و تورك تاريخك سائر دورلر حقنده معلومات صاحبي اولمايان مؤلف، اثرينك بر نقطه سنده، توركلر علوم و فنونه و على العموم مآثر فكريه يه لاقيدالقدرني، توركستاندن آق دكزه قدر عرب مدنيتى تخريب ايتدكلرينى، كچدكلر ساحه لر ياقوب بيفه رق اهالى يه هر تورلو اعتسافانده بولونقدرني، «بريه ن»، «سوريه نى ميشل»، «كيوم دوتير» كي خريستيان منبعلرنه استناداً آكلاتيور . حالو كه مؤلف، توركلر حقنده هيچ ده طرفدارانه افادانده بولونمايان اسكى اسلام مورخ و جغرافياچيلرينك اثرلرنه مراجعت ايدم بيله يدى، توركلر مكمل جنكاور، لكن صلح زمانلرنده غايت مونس و انسانيتلى اولدقلى نك اعلا آكلابه جقدى . كذلك، حرب اسيرلرنه فوق العاده مشفقانه معامله ايتدكلرينى «كتاب البدا و التاريخ» دن صريح بر صورتده اوكره نه جكدى . حرباً ضبط ايديلن شهرلرده قتل عاملر اجراسى، استيلا ايديلن ساحه لر ك پرشانيسى كي شيلره كلنجه، مغلوب ملتله منسوب و دينى نفرتله متحسس وقعه نويسلر ك افاده لر بو خصوصده اصلا قطعى بر سند كي قوللايلا ماز . اوندن باشقا، بوكي وقايع ياكز توركلر خاص دكلدر؛ تاريخك هر دورنده و هر ملتك حياتده بو جنس شيلره مبذول تصادف اولونور . متعصب قرون وسطى خريستيان مورخلرينك، مغلوب بيزانس وقعه نويسلرينك توركلر عليه نه جشيد جشيد افترا لرده بولونه جقلى، اك بسيط بر ملاحظه ايله آكلشلا بيلير . حتى «لوران» بيله بوروايتلردن بر جوغتك تعصب و انتقام حسيه اويدورلش افسانه لردن عبارت اولديني قبوله مبال بولونور . سلجوقلر ك عرب مدنيتى توركستاندن آق دكزه قدر يقوب خراب ايتدكلرى ادعاسنه كلنجه، اسلام مدنيتى تاريخى حقنده بر بارجه معلوماتى اولان بر آدام بيله بويله كولونج بر ادعايه جسارت ايدم مز .

ملتز حقنده كي بو ياكليش تليقلردن بر نمونه داها : فرانسه ده كنديلرني «لويله» نك معقبي عد ايدن بر نوع بسيط سوسيو لوغلر واردرك، بر آراق

اون ایکنجی عصرده

دیوان ادبیاتک برهبرسی

معلومدرکه «دیوان ادبیاتی» دیدیکمزؤسس، اصلی سجهسی اعتبارله «استولاستیق» در. چونکه بو ادبیات، اودورک علم و تربیهسی کورمش دانشمندلرکمالیدر. اودور علم و تربیهسنک تدریسکاهی «مدرسه» در. منسوب اولدینی زمهره نك دنیاو حیاته قارشى تلقیسی «قرون وسطائی» اولغله برابر علی العموم مؤسسهرک مقانیزمهسی «دین» بولونماسی، صاحب لری نك ده «استولاستیق» تحصیل کورمش دانشمندلردن ترکب ایتمهسی حیثیتله دیوان ادبیاتی، منشأ و دوامنده «اسلامی» در.

دیوانلری - باقی کی، ندیم کی بعضی شاعرلرک کی مستقنا - اولامنا جاتلرله، توحیدلرله، ترین ایدهرک ترتیب ایتمک عمومی بر قاعده در.

مع هذا دیوان شاعری، تام صوفی اولان تکیه شاعرندن بوس بوتون فرقلیدر. چوغی حکمدار سرایلرینه منسوب اولان وزیرلرک حمایه سیله یاشایان بو آداملر، عمرلرنی اعتکافده کچیرن درویشلرکی کوللرلرله وجدلی، آتشی «میسیتیک» تحسسلر بسله مهرلردی. تکیه شعرنده تصوف بر ایمان، دیوان شعرنده بر فائده زیدر. بونک ایچون ده کیلمیدرکه هیأت عمومی سى اعتبارله قادین عشقنه تماس ایتمهین غزللرده چوق دفعه «پلاتونیک» هیجانلردن اوزاقلایلدینی، مشتهیانه یا قلاشیلدینی سه زیلیر. بو ادبیاتک استادلری بر طرفدن زندانه، شهوی غزللر یازارلرکن، اونه طرفدن قصرلری، مسیره لری، دنیوی اکلنجه لری تصویر ایتمشلر در. بو خصوصده دقت ایدیلرله جک اهمیتلی بر نقطه واردر: بوتون بو تصویرلرده غایه طبیعتی و حیاتی ده کیل، دیوان ادبیاتی ده نیلن مؤسسهنک تابع اولدینی هنرلری کوسته رمکدر. بو هنرلر معلوم اولدینی اوزره معین مضمونلرله افاده ایدیلیر. بو سببه بناء، دیوان شعرلرنک محیطی حیاتک کنیدیسه ده کیلدر. اونلر لیونقلرله بیتشدیریلن چیچکلرکی، عجم مقلدی دانشمندلر طرفدن تأسیس ایدیلن صنعی بر ذهنیت ایچنده تظاهر ایتمشدر.

ینه عینی سببله درکه ملی حیاتده کی حادثه لردن الهام آلاز. خلقک آراسنده قیامت قوبسه دیوان شاعرینک همان همان امورنده ده کیلدر [۳] اونى یالکیز قصیده لرنده،

حالبوکه خلق ادبیاتک مهم وزنکین بر شعبه سى اولان «عاشق ادبیاتی» حیاتک تام معکسیدر. عاشقلر، عصرلردن بری تورک مملکتلرنک هر بوجاغنده اوموزلرلرله کی سازلرله دولاششلر، یالکیز کنیدی فردی تحسسلرنی ده کیل، منسوب اولدقلری ملتک معشری سعادتلرنی، فلاکتلرنی، خلاصه مملکتلرلرله اولمش نه بتمش ایهه هپسی ترنم ایتمشدر. بالخاصه دستانلرله اجتماعی،

مملکتلرلرله ده اولنرک طرفدارلرینه تصادف اولونیوردی. ایسته بوزمه نك استادلردن بری، «أدمون دهموله ن»، «یول» اجتماعی انودجی ناصل یاراتیر؟ عنوانی آلتنده ایکی جلدک بر «بشری جغرافیا» طاسلاغی وجوده کتیرمشدر. ایلمک جلدی «یوللر» نامیله تورکجه ده ترجمه ایدیلش اولان بو اثرده، «تورکار و موغوللار» حقنده اوزونجه بر فصل موجوددرکه، «دهموله ن» بوراده تورکارک یالکیز ماضیسی دکل، حتی حالی و استقبالی حقنده ده بر طاقم قطعی حکملر و بر مکده در. بونکونکی «بشری جغرافیا» نك فنا آکلاشیلش و ادعای بر شکلی اولان بو بیسط «مسلک اجتماعی» طرفدارلری ایچون، بو «تورکار و موغوللر» فصلنی اوقومق، تورک ملتی آکلامق ایچون کافیدر... حالبوکه تورک تاریخله اوزون سنه لرده بری اوغراشان بر متخصص دکل، بوتاریخ حقنده تالی ماهیتده معلوماتی اولان بر آدم بیلله، «دهموله ن» ک کتابنی اوقونجه، نه قدر کشف بر جهالت و شارلاناتلق صحنه سى قارشینده اولدیغنی آکلایه بییر. کنجیلرمنی، ظاهری بر علم جلاسی آلتنده کی بوجنس شارلاناتلقلردن محافظه ایتمک معاملرمنک وظیفه سیدر.

مع مافیله بو مثالی، بوندن اولکی مثاللرله عین ماهیتده تلقی ایتمک لازم کلدیکنی علاوه ایدهل. چونکه اولکیلر، حقیقی علم آداملرینه عائد بعض یا کلش تلقیلردن عبارت اولدینی حالده، بوسو کجی مثال علم ایله مناسبتی اولمایان علی العاده بر شارلاناتلقدن عبارتدر.

ملی تاریخچه قارشى بیکانه اکرک، ملت زسحقنده نه قدر یا کلش و نه قدر حقیر تلقیلر وجوده کله سنه سببت ویردیکنی کوردک. کنیدیسی یا بانجیلرک کوزیله کوروب اوکره نك مجبوریتنده قالان قرون وسطائی جماعتلر ایچون بونکی حاللر پک طبعیدر. لکن، یکرمنجی عصرک اوروپائی ملتلی آراسنده، اولردن فرقسز بر مورنده یاشامق عزم قطعین کوسترن تورک ملتی، بوندن بویه، کنیدی فردلری آراسنده خارجدن کله بونکی یا کلش و «ملی اعتقاد نفس» ی محل تلقیلرک دوامته اصلا مساعده ایده من. آنجاق شوراسنی تکرار تصریح ایده لم که، بونکی تلقیلرک اورته دن قائمه سى، ملی تاریخمز حقنده کی تدقیقاتک انکشافیله قابل اولاجقدر. اوروپاده کی امثالندن هر صورتله فرقسز ملی مورخلر بیتشدیرمه دکه، ملت مز حقنده کی بونکی یا کلش تلقیلرک ازاله سى، مع الاسف، امکانسزدر. «تاریخ»، شکیب بکک ظن ایستدیکنی کی «عننه جی» و «نقلجی» دکل، بالعکس، «تکاملجی» حتی «انقلابجی» درکه، بونی دیگر بر مقاله مرده ایضاحه چالیشه جغز.

کوربیلی زاده محمدنواز

استابول دابرالفنوننده «تورک ادبیاتی تاریخی» مدوسی

غزللرلرله کوسته رمک مجبوریتنده اولدینی معین هنرلری مشغول ایدر. دیوان نثری ده شعرى کی در. خسه لری دولدیران حکایه لر، منقبه لر دینی، اخلاقی - فقط حیاته، مملکتله علاقه سز - موضوعلردر. دیوان نثرینک افاده سى نظمندن برکدر. سجع بلاسی، عربی فارسی لسانلرینه وقوف و مهارت کوسته رمک ایتمه کی اونى طائسز طوزسز بر معما شکله قوعشدر...

شومقدمه دن سوکرا اصل موضوعمه کیره بیلیرز. اون ایکنجی عصر شاعرلری، اساسده سلفلردن اصلا آیریلماقله برابر ایچلرلرله ملی لسانک آهنگنی تقدیر ایتمک، اجتماعی حیاتده کی وقعه لرده متأثر اولوق خاصه لرین کوسته رنلری فرق ایدیورز. بو ادبیاتک اُک مهم رکنی اولان نابی مثلا:

ذوق غم دلده میدر داغده می تنده میدر
نشوه بلبلده میدر کلدده می کلشنده میدر
اولدی سرمایه حیرت بکا یم و امید
بیله هم ایلیه جک گریه میدر خنده میدر
اولدی بازیچه عشقکده نهان خاتم دل
چین زلفکده میدر سنده میدر بنده میدر
کل هم آجلدی هم آرایش دستار اولدی
بلبل بی خیر آیا دخی شیونده میدر
او تواضع آنی ممتاز جهان ایتمشدر
نخل کل باغده بیوده سر افکنده میدر
در و مرجان بولونورمش طوته لم دریاده
بو قدار چین چین صاعقه ارزنده میدر
خواه و ناخواه اولور آویزه کوش احباب
نابیا هر غزاک بویه خوش آینه میدر
کی سلیس، کلفتسز شعرلر ابداع ایتمکله اکتفا
ایتمش:

اول دل گشا ماللر اوخرده نکته لر
ممکنیدر بوله عربستانده صورتی
اول جان فرا سنلرک اول شوخ ادالرک
عکاملر لسانته اولسونغی نسبتی
(بعدی لک) خطابلردن کلورمی هیچ
لفظ (آجام) (آی افندم) حلاوقی
دیه تورکجه نك کوزهللکنی آکلامشدر. داماد
ابراهیم پاشا دوری ادیبلردن مشهور درى افندینک
قارده شی شاعر سعدی چلی ده بر قصیده سنده:
اگر مدوح ایهه ترکی لسانده نظم پرورلک
سلیس و واضح ایستر دکلین فهم ایله ده آنی
نیجه ترکی دینور اول شعره کیم هر لفظنک حلی
لغتلر باقعه محتاج ایده مجلسده یاراتی
بم ترکی دیننده جمله نك معلومیدر شعرم
که لفظ ناشینده ایله مکدر ایتم اخوانی...

دیور. شاعر ثابت افندینک قصیده و غزللرلرله تورکجه به خاص تعبیرلری قوللانق اعتیادینى ده بوراده یاد ایتمه لی تر دورینک «رئیس شاعران» ی اولان عثمان

سیاسی همان هر منقبه اوقونور: دوشانلردن آلتان قلعه لر، دوشانلرله قایدیرلان شهرلر، وزیرلرک قتلته، حکومتک و حکمدارلرک ظلمته، اختلالرله، اشقیا ایشلرینه، قیطلعه، سیران برلرینه، پیک بر توولو حادثه لرله عائد نیجه نیجه دستانلر واردر. ساز شعرته دائر معملر مجموعه سنک [۴۰ - ۴۱] نیجی صایبسنده بر مقاله منر مندوجدر.